

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Tarih: 21.11.2025
Sayı: 886

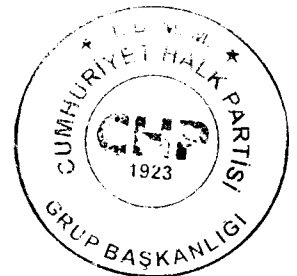
TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

5275 Sayılı Ceza Ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifim gerekçesi ile birlikte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Gülizar BİÇER KARACA
Denizli Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	Kadın Erkek Fırsat Eşitliği
Esas Komisyon	Adalet
Tarih: 26-11-2025	Esas No: 2/3390

KARŞIYAKA
25 Kasım 2025
Numara

25 Kasım 2025

1746142

GEREKÇE

Son yıllarda peş peşe yaşanan ve kamuoyuna yansıyan kadın cinayetleri ve kadına yönelik şiddet vakaları; ceza infaz süreci dahilinde açık ceza infaz kurumuna ayrılma, kurum dışına izin ve denetimli serbestlik aşamalarında da düzenlenebilir ve denetlenebilir bir mekanizma ihtiyacını açık biçimde ortaya koymaktadır. Son bir yıl içerisinde;

- Erzurum'da cezaevinden izinle çıkan saldırganın tedbir kararı olan ve iki yıl önce yaraladığı bir kadını öldürmesi.
- İzmir'de Gülben D'nin, açık cezaevinden izinli çıkan fail tarafından karakol yakınında bıçaklanarak öldürülmesi.
- Kocaeli Gebze'de failin, izinli çıktığı açık cezaevinden döndüğü gün eşini uykusunda boğarak öldürmesi.
- Burdur Çavdır'da izinli çıkan failin boşandığı eşini öldürmesi
- Denizli Tavas'ta açık cezaevinden izinli çıkan failin eşini öldürmesi.
- İstanbul'da izinli çıkan failin, annesi ve kız kardeşini öldürmesi.
- Konya'da bir kadının birlikte yaşadığı kişi tarafından açık cezaevinden izinliyken öldürülmesi.

Ceza infaz sürecinde açık kuruma ayrılma, kurum dışına izin ve denetimli serbestlik aşamalarında hükümlüler topluma kontrollü biçimde çıkarılmaktadır. Bu geçişlerde risk değerlendirmesinin eksikliği, özellikle eski eş, eski partner ya da aile bireylerine yönelik ağır şiddet ve kadın cinayeti vakalarında ölümcül sonuçlar doğurabilmektedir. Mevzuattaki yapı, uygulamada yeknesaklık ve zorunlu standart üretmemektedir. Teklifimiz, söz konusu denetim süreçlerinin mağdur güvenliği esaslı, ölçülebilir ve standart kriterlere bağlanmasını, yüksek risk belirlenen dosyalarda ilave koruyucu koşulların zorunlu tutulmasını amaçlamaktadır.

Bu ihtiyaç, fail odaklı cezalandırma yaklaşımı dışında, mağdurun üstün yararını merkeze alan viktimolojik bakışla da uyumludur. Viktimoloji, suç mağdurlarının maruz kaldığı fiziksel, psikolojik ve ekonomik etkileri esas alır; modern ceza siyaseti faili kadar mağduru da korumayı hedefler. Bu teklif, mağdurun korunması ve ikincil mağduriyetin

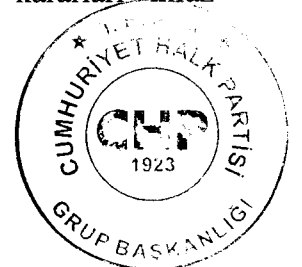

önlenmesi amacıyla infaz sürecinde risk değerlendirmesini zorunlu ve çok kurumlu hale getirerek bu yaklaşımı somutlaştırmaktadır.

İç hukukta 5275 sayılı Kanun infaz rejimini, 5402 sayılı Kanun denetimli serbestlik teşkilatını, 6284 sayılı Kanun ise koruyucu ve önleyici tedbirleri düzenlemekle birlikte ayrıca Denetimli Serbestlik Hizmetleri Yönetmeliği ve ilgi yönetmelikte düzenlenen elektronik izleme ve teknik yöntemlerle takip usulleri de yürürlükte. İlgili düzenlemeler, yüksek riskli hükümlüler için izin ve denetimli serbestlik kararından önce zorunlu, çok kurumlu ve standart bir risk değerlendirmesi mekanizmasına açık atıf içermemekte, yapılacak düzenleme ile bu boşluğu doldurarak risk değerlendirmesini zorunlu hale getirmekte; yüksek riskte elektronik izleme, mağdurun önceden bilgilendirilmesi ve ŞÖNİM koordinasyonunda güvenlik planı kurulmasını düzenlemektedir.

Uluslararası uygulamalar, çok kurumlu risk yönetimi ile teknik izlemenin birlikte kurgulandığı modellerin etkili olduğunu göstermektedir. İspanya’da VioGén sistemi, cinsiyete dayalı şiddet vakalarında risk düzeyini sınıflandıran ulusal bir polis risk değerlendirme aracı olarak kullanılmakta; risk seviyesine göre koruma tedbirlerinin yoğunluğu belirlenmektedir. Fransa’da “bracelet anti rapprochement” uygulaması ile elektronik kelepçe ve mağdura verilen alıcı cihaz üzerinden belirlenen yaklaşıma alanının ihlali halinde mağdura ve kolluğa anlık uyarı gönderilmektedir. İngiltere’de MAPPA düzeni ile polis, cezaevi ve probasyon birimleri, cinsel ve şiddet suçlularına ilişkin risk yönetimini müşterek yürütmekte; aile içi şiddet faillerine yönelik koruma ve izleme rejimi de bu çok kurumlu yapının içine entegre edilmektedir. Teklif, bu iyi örneklerin ülkemiz mevzuatıyla uyumlu olacak şekilde 5275, 5402 ve 6284 ekseninde entegrasyonunu hedeflemektedir.

Düzenleme kapsamında ceza infaz kurumunda “Risk Değerlendirme Komisyonu” kurulmakta; komisyona kurum ikinci müdürü, psikolog veya sosyal çalışmacı, denetimli serbestlik uzmanı, ŞÖNİM temsilcisi ve ilgili kolluk temsilcisi oy hakkı ile; baro tarafından görevlendirilecek avukat, tabip odası tarafından görevlendirilecek hekim ile Adalet Bakanlığı Mağdur Hakları Dairesi Başkanlığı tarafından görevlendirilecek uzman da gözlemci sıfatıyla komisyon toplantılarına katılacaktır. Komisyon kararları infaz

hakimliğinin onayı ile kesinleşecek; yüksek risk saptanan dosyalarda izin ve denetimli serbestlik kararları elektronik izleme, mağdur bilgilendirme ve ŞÖNİM koordinasyonu şartına bağlanacaktır. Bu yapı, kurumlar arası sorumluluğu ve veri akışını tanımlayarak yeknesak uygulama sağlanmasına hizmet edecektir.

İşbu teklif ile, mağdur güvenliğinin kararın merkezine alınması, ihlal halinde hızlı müdahale, caydırıcılığın artması ve ölçülülük ilkesine uygun, gerekçeli ve denetime açık bir sürecin tesis edilmesi, kamu düzeni ve yaşam hakkının korunması amaçlanmaktadır.

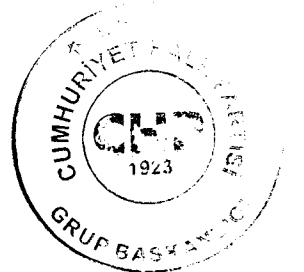

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1 – Madde ile; risk değerlendirmesinin ‘Risk Değerlendirme Komisyonu’ tarafından yapılması, komisyonda ceza infaz kurumu, denetimli serbestlik, ŞÖNİM ve kolluk birimlerinin yanı sıra baro, tabip odası ve Mağdur Hakları Daire Başkanlığı tarafından görevlendirilecek bir uzmanın gözlemci olarak yer alması; komisyon kararının infaz hakimliği onayıyla kesinleşmesi ve yüksek riskte elektronik izleme, mağdur bilgilendirme ve ŞÖNİM koordinasyonunun zorunlu tutularak, baro temsilcisinin gözetiminde yürütülmesi amaçlanmaktadır.

MADDE 2 – Yürürlük maddesidir.

MADDE 3 – Yürütme maddesidir.

5275 SAYILI CEZA VE GÜVENLİK TEDBİRLERİNİN İNFAZI HAKKINDA KANUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 13/12/2004 tarih ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir:

“Ek Madde 2 – (1) Aile içi şiddet ve kadına yönelik şiddet kapsamında işlenen kasten öldürme, kasten yaralama, tehdit, ısrarlı takip suçlarından hükümlüler hakkında; açık ceza infaz kurumuna ayrılma, kurum dışına izin ve denetimli serbestlikten yararlanma kararları verilmeden önce risk değerlendirmesi yapılması zorunludur.

(2) Risk değerlendirmesi, ceza infaz kurumunda Risk Değerlendirme Komisyonu tarafından yapılır. Komisyon; kurum ikinci müdürü (başkan), psikososyal yardım servisinden bir psikolog ya da bir sosyal çalışmacı, denetimli serbestlik müdürlüğünden bir uzman, il şiddet önleme ve izleme merkezinden (ŞÖNİM) bir meslek elemanı ve ilgili kolluk birimi (emniyet/jandarma) temsilcisinden oluşur. Baro tarafından görevlendirilecek en az beş yıllık mesleki kıdeme sahip bir avukat, bağlı ildeki tabip odası tarafından görevlendirilecek bir hekim ile Adalet Bakanlığı Mağdur Hakları Dairesi Başkanlığı tarafından görevlendirilecek bir uzman da komisyon toplantılarına gözlemci olarak katılır; oy hakları yoktur, yazılı görüş ve şerh sunabilirler. Denetimli serbestlikten yararlanmaya ilişkin başvurularda komisyona denetimli serbestlik müdürü veya görevlendireceği ikinci müdür başkanlık eder. Komisyon kararları oy çokluğu ile alınır ve infaz hakimliğinin onayıyla yürütülür. İnfaz hakiminin kararına karşı sulh ceza hakimliğine itiraz edilebilir. Sulh ceza hakimliğinin kararları kesindir.

(3) Risk değerlendirmesi; hükümlünün şiddet geçmişi, mağdurla yakınlık ve temas imkanı, mevcut koruma ve uzaklaştırma kararları, önceki ihlal ve tehditler, silah erişimi, psiko-sosyal risk etmenleri ve komisyonun talebi halinde mağdurun beyanı dikkate alınarak yapılır. Değerlendirme sonucunda ‘yüksek risk’ belirlenenler bakımından; açık kuruma ayrılma, kurum dışına izin veya denetimli serbestlik kararı, elektronik izleme uygulanması, mağdurun bilgilendirilmesi ve ŞÖNİM koordinasyonunda güvenlik planı oluşturulması şartına bağlanır. Elektronik izleme 5402 sayılı Kanun ve ilgili yönetmelik hükümleri uyarınca uygulanır; yaklaşmama alanı mağdurun konutu, işyeri, eğitim kurumu ve sıklıkla bulunduğu yerleri kapsayabilir. İnfaz hakimliği, 6284 sayılı Kanun uyarınca koruyucu ve önleyici tedbirlerin alınmasına karar verir. İnfaz hakiminin kararına karşı sulh ceza hakimliğine itiraz edilebilir. Sulh ceza hakimliğinin kararları kesindir.

(4) Uzaklaştırma, yaklaşmama veya iletişim yasağı gibi koruma tedbirlerinin ihlali, elektronik izleme cihazının sökülmesi, tahrip edilmesi, sinyal kaybı ya da belirlenen

yaklaşmama alanının ihlali halinde hükümlü derhal yakalanır; izin veya denetimli serbestlik statüsü askıya alınır ve hükümlü kapalı kuruma iade edilir. Askıya alma kararı en geç yirmi dört saat içinde infaz hakimliğinin onayına sunulur ve kırk sekiz saat içinde karara bağlanır. Disiplin hükümleri saklıdır.

(5) Değerlendirme sonuçları ve karar gerekçeleri yazılı tutanağa bağlanır. Mağdurun bilgilendirilmesine ve kişisel verilerin korunmasına ilişkin usuller 6284 sayılı Kanun ve ilgili mevzuata tabidir. Bildirimler güvenlik amacıyla zorunlu bilgilerle sınırlıdır. Baro tarafından görevlendirilen avukat, bu madde kapsamındaki görevi nedeniyle öğrendiği bilgi ve belgelere ilişkin sır saklamakla yükümlüdür. Avukatın görev aldığı komisyona konu dosyada hükümlünün veya mağdurun vekilliğini yürütmesi ya da son iki yıl içinde vekilliğini üstlenmiş olması halinde komisyon toplantılarına katılamaz.

(6) Bu madde kapsamında yapılan risk değerlendirmesi ve belirlenen yükümlülükler İdare ve Gözlem Kurulu kararlarına esas alınır. Kurullar arası bilgi ve belge paylaşımı UYAP üzerinde entegre biçimde yürütülür. Zorunlu hallerde komisyon, oy hakkı bulunan başkan ve en az iki üye ile toplanabilir. ŞÖNİM, kolluk, baro, tabip odası temsilcisi ve Mağdur Hakları Dairesi Başkanlığı uzmanı uygun güvenli elektronik yöntemlerle toplantıya uzaktan katılabilir.

(7) Risk değerlendirmesine ilişkin formlar ve metodoloji, elektronik izleme uygulamasının kapsamına alınacak suçlar ve teknik usuller ile kurumlar arası veri paylaşımı, baro tarafından görevlendirilecek avukatın seçimi, görevlendirme süresi ve varsa huzur hakkına ilişkin usuller ile tabip odası tarafından görevlendirilecek hekimin ve Adalet Bakanlığı Mağdur Hakları Dairesi Başkanlığı uzmanının görevlendirilmesine ilişkin usuller; Adalet Bakanlığı ile İçişleri Bakanlığının, Türkiye Barolar Birliğinin ve Türk Tabipler Birliğinin görüşü alınarak Adalet Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.

MADDE 2- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

